



Kommunåterkoppling 2017

Katrineholm

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan
och årskurs 2 på gymnasiet



LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Katrineholm	392	92	379	85	360	87
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

Årskurs 7

Resultat om skolan

Katrineholms kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om skolan</i>						
Trivs bra i skolan	84	74	90	84	87	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	93	88	92	90	92	89
Skolkar aldrig	83	82	82	83	83	82
Har blivit mobbad den här terminen	16	19	12	13	14	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	3	4	2	4	2	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	92	89	93	86	92	87
Elever som inte gör läxor	2	6	5	5	4	6
Jag har studiero på lektionerna	31	28	36	32	34	30

Resultat om levnadsvanor

Katrineholms kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat levnadsvanor</i>						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	75	76	84	85	80	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	65	63	69	66	67	64
Dricker läsk dagligen	6	6	13	11	9	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	53	54	47	50	50	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	39	42	45	43	43	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	91	85	90	88	91	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	46	48	55	57	51	52
Kan simma 200 meter	92	92	95	93	94	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	28	28	20	23	23	26

Teckenförklaring

K=Kommunen

L=Länet

Resultat om tobak och alkohol

Katrineholms kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	3	4	2	3	3	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	2	2	1	2
Druckit alkohol någon gång	23	25	37	29	30	28
Berusad/full någon gång	12	18	11	14	11	17

Resultat om mående och hälsa

Katrineholms kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	72	70	90	87	82	78
Glad i stort sett varje dag	50	56	66	66	59	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	53	52	76	74	66	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	16	19	8	9	12	14
Stressad mer än en gång i veckan	49	56	31	36	39	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	13	14	7	9	10	12

Resultat om hem och fritid

Katrineholms kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	94	94	96	95	95	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	90	87	92	92	91	89
Nöjd med sin fritid	78	77	94	90	87	83
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	93	90	91	87	92	88
Elever med utländsk bakgrund	21	21	27	20	25	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	14	12	14	12	14	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	13	11	11	10	12	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	67	66	70	65	68	65

Årskurs 9

Resultat om skolan

Katrineholm åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	80	72	88	80	84	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	91	89	92	91	91	90
Skolkar aldrig	78	74	77	73	77	73
Har blivit mobbad den här terminen	13	15	13	12	14	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	2	2	3	3	3	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	96	96	99	96	97	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	96	96	98	96	97	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	96	96	99	96	97	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	91	84	88	77	89	80
Elever som inte gör läxor	4	6	6	10	5	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	31	23	34	32	33	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	14	15	13	13	14	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	17	18	21	18	20	18

Resultat om levnadsvanor

Katrineholm åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	70	72	74	78	72	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	74	69	73	67	74	67
Dricker läsk dagligen	9	10	22	19	16	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	57	62	46	53	52	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	55	47	49	48	53	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	83	82	83	87	83	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	43	49	59	62	50	55
Kan simma 200 meter	92	93	96	94	94	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	34	38	31	32	34	36

Resultat om tobak, alkohol och droger

Katrineholm åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	8	10	12	9	10	10
Snusar dagligen eller ibland	2	1	8	9	5	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	18	19	25	25	22	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	12	15	18	18	15	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	37	41	34	36	36	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	18	14	16	17	17	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	84	81	75	80	80	80
Har använt narkotika någon gång	2	4	6	7	4	6

Resultat om mående och hälsa

Katrineholm åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	74	66	90	82	80	73
Glad i stort sett varje dag	55	50	61	61	58	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	57	50	74	71	64	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	23	24	9	11	17	18
Stressad mer än en gång i veckan	66	67	39	42	53	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	19	23	12	11	15	17

Resultat om hem och fritid

Katrineholm åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	96	95	94	94	94	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	87	85	85	89	85	87
Nöjd med sin fritid	76	70	84	84	79	77
Trivs bra med livet just nu	85	81	92	89	88	84
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	90	86	85	82	87	84
Ser ljus på framtiden	68	66	79	77	73	70
Elever med utländsk bakgrund	18	23	27	24	22	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	11	11	15	14	13	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	11	14	13	13	12	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	62	63	61	61	62	61

Årskurs 2

Resultat om skolan

Katrineholm åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan	K	L	K	L	K	L
Trivs bra i skolan	84	80	88	82	86	81
Har oftast någon att vara med på rasterna	94	90	94	89	93	90
Skolkar aldrig	74	67	75	65	75	66
Har blivit mobbad den här terminen	4	10	6	6	5	8
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	0	2	0	1	0	2
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	98	98	100	98	99	98
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	99	97	100	98	99	98
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	99	97	99	98	99	97
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	89	91	85	85	87	88
Elever som inte gör läxor	2	4	10	10	7	7
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	29	25	32	29	31	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	23	20	16	13	20	17
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	17	18	18	18	18	19

Resultat om levnadsvanor

Katrineholm åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	72	68	62	68	66	68
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	71	74	68	68	68	71
Dricker läsk dagligen	15	13	19	21	18	18
Äter frukt eller grönsaker dagligen	61	63	40	45	49	53
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	54	52	56	55	54	54
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	85	78	83	84	84	81
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	41	41	60	56	53	49
Kan simma 200 meter	96	90	97	92	97	91
Sover mindre än 7 timmar per natt	42	44	46	41	45	42

Resultat om tobak, alkohol och droger

Katrineholm åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	27	20	21	20	24	20
Snusar dagligen eller ibland	8	3	29	21	20	12
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	14	18	35	30	26	25
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	19	24	29	31	25	28
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	70	73	70	68	71	71
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	27	28	42	32	36	31
Har använt narkotika någon gång	9	10	16	16	14	14

Resultat om mående och hälsa

Katrineholm åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	61	61	81	77	71	69
Glad i stort sett varje dag	36	43	57	54	48	48
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	44	43	70	68	59	56
Huvudvärk mer än en gång i veckan	23	27	11	10	18	18
Stressad mer än en gång i veckan	70	77	47	47	58	61
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	25	27	8	12	16	20

Resultat om hem och fritid

Katrineholm åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	87	86	87	86	87	86
Nöjd med sin fritid	69	66	79	78	76	72
Trivs bra med livet just nu	75	78	93	87	85	82
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	85	88	87	86	86	87
Ser ljusst på framtiden	57	60	71	68	65	64
Elever med utländsk bakgrund	26	26	24	25	24	26
Bott i Sverige 9 år eller mindre	8	13	13	14	10	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	18	17	16	16	17	16
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	60	57	54	55	56	56

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

